

bonitatis tuæ. Verum de immensitate misericordiarum tuarum fideli confidentia roboratus, quæso ut audeam de te securius dicere: « Tuus sum ego, » ita ut tu me agnoscens membrum illius sancti corporis tui, cui dicere dulce habes: « Audi, Jacob serve meus, et Israel, quem elegi, faciens et formans te ab utero, auxiliator tuus, quia ego sum, qui deleo iniquita-

tes tuas propter me, et peccatorum tuorum non recordabor. » Non recorderis amplius peccata mea, sed propter te, precor, deleas iniquitates meas, propter te tribuas mihi gratiam tuam, ut ad tanti sacramenti mysterium accedenti dimittas quæ conscientia metuit, et adjicias quod oratio non præsumit.

ANNO DOMINI MXCI

SANCTUS WILHELMUS

ABBAS HIRSAUGIENSIS

NOTITIA HISTORICA IN S. GUILLELMUM

(FABRIC., *Biblioth. et inf. Lat.* III, 150.)

Wilhelmus, abbas ab anno 1068 Hirsaugiensis in diocesi Spirensi, defunctus an. 1091, III Non. Jul., de quo Trithemius cap. 352 De S. E. et De Germanicis scriptoribus, c. 57, et lib. II Illustr. Benedictin., cap. 162, atque in Chronico Hirsaugiensi, pag. 62, seq., et Anonymus Mellicensis cap. 108. Ejus scripta sunt: *Constitutiones sive Consuetudines monachorum Hirsaugiensium*, libris II. [Editi sunt in Benedictinorum e congregatione S. Blasii in Silvanigra præclara Sylloge veterum monumentorum cui titulus: *Vetus Disciplina monastica*. Paris. 1726, 4°, p. 57-152.] *Prologum* vulgavit Mabillonius tom. IV. *Analect.*, pag. 465 (edit. novæ p. 134 seq.). *Philosophicarum et astronomicarum institutionum* libri III, editi Basil. 1531, apud Henr. Petri. *De musica et tonis. De correctione Psalterii sive errorum in cantibus deprehensorum. Questiones de computo. De horologio. Epistolæ ad diversos, et ad Anselmum Cantuariensem*, cujus etiam existant quædam ad Willhelmum hunc epistolæ.

VITA BEATI WILHELMI

HIRSAUGIENSIS ABBATIS

Auctore Heymone monacho Hirsaugiensi corequali et beati Wilhelmi discipulo.

(MABLL. *Acta sanctorum ord. S. Bened.*, Sæc. VI, p. II, p. 717, ex Carolo Stengelio, monacho Sancti Udalrici Augustensis.)

OBSERVATIONES PRÆVIÆ.

I. Eisi Hirsaugiense monasterium, jam ab aliquot annis, antequam ipsi Wilhelmus præficeretur, restauratum fuisset, perfecta que fere fuissent totius monasterii ædificia, quod ab octo circiter annis monachi inhabitabant, nondum tamen firmus erat monasterii status, tam ob Friderici abbatis dissidia cum monachis, tum ob Adelberti comitis inconstantiam, qui non ita monasterii bonis, quæ tandiu possederat injuste, plane cesserat ut de iis sibi aliquando arrogandis, si opportuna sese offerret occasio, non cogitaret. Verum utriusque morbo brevi medelam attulit Wilhelmus noster, in quo summa prudentia in rebus gerendis, animi fortitudo in adversis superandis, ac pietas et religio in monastica disciplina reparanda et tuenda ita enituerent, ut jure merito ab omnibus inter illustriores hujus undecimi sæculi viros recenseatur. Hujus beati viri vitam scripsit Heymo ejus discipulus, quem postea Gebhardus post beati Wilhelmi obitum in abbatem assumptus, priorem monasterii constituit. De eo Heymone sic loquitur Trithemius in Chronico Hirsaugiensi ad annum 1091: Erat sane vir studiosissimus,

et tam in divinis Scripturis quam in sæcularibus litteris egregie doctus, ingenio subtilis, et satis admodum comptus eloquio, qui eruditionis suæ præclara monumenta reliquit. Scripsit, inter cætera ingenii sui opuscula, vitam et miracula beati Wilhelmi, supradicti abbatis; quam tamen quidam alius frater postea volens ampliare, breviorē reddidit. Scripsit etiam nonnullos sermones et homilias, quæ, ut plurimum ex errore, alteri cuidam ejusdem nominis Heymoni, ex monacho, Halberstädiensi episcopo, viro æque doctissimo, ascribuntur. Idem Trithemius in editione Sangallensi hujus auctoris nomen sincerum Heymonem fuisse observat, quem, inquit, nonnulli Heymonem, quanta cupientes litteram, Saxorum usu pro prima nuncuparunt. Laudat deinde summam ejus in colligendis et describendis sanctorum Patrum operibus sollicitudinem et diligentiam, adeo ut, cum esset in omni genere doctrinæ studiosissimus, fratres suos verbis et exemplis ad idem præstandum inducens, brevi in Hirsaugiensi cænobio bibliothecam instructissimam comparaverit. De ejus vero lucubra-